

ท่านผู้ฟังครับ/คะ โลกในยุค Digital Disruption (ดิจิทัล ดิสรัพชัน) โลกที่เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาแทรกแซงแทนที่สิ่งที่เรียกว่า Analog (อะนาล็อก) อย่างสิ้นเชิง และตามมาติดๆ กับความรวดเร็วของการรับสื่อ คงต้องยอมรับว่าอินเทอร์เน็ต เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ ทุกคนเข้าถึงกันง่ายขึ้น ผู้ปกครองเข้าใจบุตรหลานมากขึ้น เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกันมากขึ้น แต่ก็อย่าลืมว่า “มีจาชิป” ก็สามารถเข้าถึงเด็กและเยาวชนของเราง่ายขึ้นเช่นกัน

แม้สื่ออินเทอร์เน็ตจะมีข้อดีอยู่มากมาย แต่ก็มีหลายข้อที่น่ากังวลเช่นกัน เพราะเด็กที่อยู่กับสื่อมาก ๆ ย่อมไม่ส่งผลดีต่อสติปัญญาและวุฒิภาวะทางอารมณ์ และภัยออนไลน์หรือปัญหาจากการใช้ชีวิตดิจิทัลของเด็กไทยก็มีมากขึ้นเช่นเดียวกัน ที่พบมากที่สุด 4 ประเภท คือ 1.Cyber bullying (ไซเบอร์บูลลี่) หรือ การถูกกลั่นแกล้งทางออนไลน์ (49%) , 2. การเข้าถึงสื่อลามกและพูดคุยเรื่องเพศกับคนแปลกหน้าในโลกออนไลน์ (19%), 3. ติดเกม (12%) และ 4.ถูกล่อลวงออกไปพบคนแปลกหน้า (7%)

น่าเป็นห่วงว่าค่าเฉลี่ยของ Cyber bullying ของเด็กไทยยังสูงกว่าค่าเฉลี่ยโลกที่อยู่ที่ (47%) ดังนั้น Cyber bullying อาจเกิดขึ้นในรูปแบบที่หลากหลาย อาทิ การด่าทอกันด้วยข้อความหยาบคาย การตัดต่อภาพสร้างข้อมูลเท็จ รวมไปถึงการตั้งกลุ่มออนไลน์กีดกันเพื่อนออกจากกลุ่ม ฯลฯ เหล่านี้กำลังเป็นอีกผลผลิตจากอินเทอร์เน็ต ที่เป็นปัญหาซึ่งมีผลต่อปัญหาสังคมไทยปรากฏให้เห็นและเริ่มทวีความรุนแรงมากในเวลานี้

เด็กและเยาวชนถือเป็นกลุ่มเสี่ยงที่เป็นเป้าหมายของอาชญากรรมออนไลน์ หรือพบกับภัยไซเบอร์คุกคาม การหลอกลวงเพื่อได้มาซึ่งสื่อลามกอนาจารเพื่อหาประโยชน์ในทางเพศจากเด็กและเยาวชน การถูกแบล็กเมลทางเพศ หรือการที่เด็กถูกข่มขู่เรียกเงินหรือแสวงหาผลประโยชน์อย่างอื่น โดยผู้กระทำใช้ภาพหรือวิดีโอทางเพศของเด็ก

ความเสี่ยงคือ การที่เด็กและเยาวชนเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวมากเกินไป อาจทำให้ถูกติดตามคุกคามออนไลน์ ได้รับการติดต่อสื่อสารที่ทำให้รู้สึกหวาดกลัว ไม่ปลอดภัย หรือไม่สบายใจ การถูกล่อลวงให้พูดคุยเรื่องเพศที่ไม่เหมาะสม หรืออาจเป็นการนำไปสู่การถูกล่อลวงทางเพศ อีกทั้งผู้ปกครองที่มีพฤติกรรมชอบแชร์ภาพ วิดีโอ เซ็คอิน เปิดเผยข้อมูลส่วนตัวของเด็กและเยาวชนมากเกินไป อาจเป็นการเปิดโอกาสให้มิจฉาชีพเข้าถึงตัวบุตรหลานได้ง่าย เสี่ยงตกเป็นเหยื่อภัยออนไลน์ การเผยแพร่ภาพเด็กที่แต่งตัวไม่มิดชิด หรือมีลักษณะท่าทางที่ไม่เหมาะสม ทำให้ภาพของบุตรหลานอาจถูกนำไปใช้ในกิจกรรมทางเพศ สร้างผลกระทบจิตใจต่อเด็กเมื่อเติบโต

ผู้ปกครองควรสอดส่องดูแลการใช้โซเชียลมีเดียของเด็กและเยาวชน และตัวผู้ปกครองเองอย่าโพสต์รูปภาพหรือคลิปวิดีโอของบุตรหลานในลักษณะที่ไม่เหมาะสม ไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนตัวของเด็ก กิจกรรมประจำวัน ที่อยู่หรือ โรงเรียน มากเกินไป ควรสร้างภูมิคุ้มกันทางไซเบอร์ สอนให้บุตรหลานมีทักษะรู้เท่าทันสื่อ จัดการตัวตน และชื่อเสียง รักษาความเป็นส่วนตัว สอนให้เด็กเข้าใจและระมัดระวังบุคคลที่พยายามเข้าถึงด้วยการตีสนิทหลอกล่อ ให้อารมณ์ ให้อาหาร ให้อิน ให้เงินเพื่อให้เด็กเชื่อใจ และสอนให้เด็กเข้าใจรูปแบบพฤติกรรมของคนแปลกหน้าที่ควรหลีกเลี่ยงและแจ้งให้ผู้ปกครองทราบ

การป้องกันภัยที่มาพร้อมกับโลกออนไลน์จึงเป็นหนึ่งในหน้าที่ของผู้ปกครองยุคใหม่ที่ต้องสร้างภูมิคุ้มกันและช่วยปิดโอกาสที่เด็กและเยาวชนจะตกเป็นเหยื่อได้

จบบทความประจำวัน เรื่อง “เด็กไทยกับการเสี่ยงภัยไซเบอร์”

เรียบเรียงโดย ไอยวริญ อนันท์เมศย์/ เตชินท์ มัชฌันติกะ นำเสนอ

ท่านผู้ฟังที่สนใจบทความดังกล่าว สามารถดาวน์โหลดได้ที่เว็บไซต์ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย radiothailand.prd.go.th หรือติดต่อได้ที่ส่วนกระจายเสียงในประเทศ โทรศัพท์ 0 2277 3804 ในวันและเวลาราชการ

ที่มา : <https://www.depa.or.th/th/article-view/4> / <https://www.springnews.co.th/digital-tech/technology/846842>

คำถามและคำตอบ

คำถามที่ 1: แบบเลือกตอบ

คำถาม:

ข้อใดกล่าวถึงภัยออนไลน์ที่พบบ่อยที่สุดในเด็กไทยได้ถูกต้อง?

1. Cyber bullying, การเข้าถึงสื่อลามก, ดิดเกม, ถูกล่อลวงออกไปพบคนแปลกหน้า
2. การแชร์ข้อมูลส่วนตัว, การหลอกลวงทางการเงิน, Cyber bullying, ดิดเกม
3. การตัดต่อภาพ, Cyber bullying, ดิดเกม, ถูกหลอกลวงในเชิงธุรกิจ
4. Cyber bullying, การเข้าถึงสื่อลามก, การถูกข่มขู่, การตัดต่อภาพ

เฉลย/แนวคำตอบ: คำตอบที่ 1

- กระบวนการอ่าน: การหาข้อมูลเฉพาะเจาะจง
 - สถานการณ์: ชีวิตจริง
 - แหล่งที่มา: : เนื้อเรื่องเดียว
 - รูปแบบของเนื้อเรื่อง: การรายงานข้อมูล
 - ประเภทของเนื้อเรื่อง: ข้อความเชิงอธิบาย
 - ลักษณะข้อสอบ: แบบเลือกตอบ
 - ความสอดคล้องตัวชี้วัด: ท 1.1, ม. 1/2: จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน
-

คำถามที่ 2: แบบเลือกตอบเชิงซ้อน

คำถาม:

ภัยออนไลน์ใดบ้างที่เกิดจากการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวมากเกินไป?

1. การถูกติดตามคุกคามออนไลน์
2. การได้รับการติดต่อที่ไม่ปลอดภัย
3. การติดเกม
4. การล่อลวงพูดคุยเรื่องเพศที่ไม่เหมาะสม

เฉลย/แนวคำตอบ: คำตอบที่ 1, 2, 4

- กระบวนการอ่าน: การสรุปข้อมูลเชิงวิเคราะห์
 - สถานการณ์: ชีวิตจริง
 - แหล่งที่มา: บทความจากข่าวสารออนไลน์
 - รูปแบบของเนื้อเรื่อง: การรายงานข้อมูล
 - ประเภทของเนื้อเรื่อง: ข้อความเชิงอธิบาย
 - ลักษณะข้อสอบ: การเลือกตอบเชิงซ้อน
 - ความสอดคล้องตัวชี้วัด: ท 1.1, ม. 1/2: จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน
-

คำถามที่ 3: แบบเติมคำตอบแบบปิด

คำถาม:

จากบทความ ค่าเฉลี่ยของ Cyber bullying ในเด็กไทยอยู่ที่ _____ ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยโลกที่ _____

เฉลย/แนวคำตอบ: คำตอบที่ 49%, 47%

- กระบวนการอ่าน: การค้นหาข้อมูลตรงตามคำถาม
 - สถานการณ์: ชีวิตจริง
 - แหล่งที่มา: บทความจากข่าวสารออนไลน์
 - รูปแบบของเนื้อเรื่อง: การรายงานข้อมูล
 - ประเภทของเนื้อเรื่อง: ข้อความเชิงอธิบาย
 - ลักษณะข้อสอบ: การเติมคำตอบ
 - ความสอดคล้องตัวชี้วัด: ท 1.1, ม. 1/2: จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน
-

คำถามที่ 4: แบบเติมคำตอบแบบเปิด

คำถาม:

จงอธิบายปัญหาที่เกิดขึ้นจาก Cyber bullying และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชน

เฉลย/แนวคำตอบ:

Cyber bullying ส่งผลกระทบทั้งทางจิตใจและสังคม เช่น ทำให้เด็กสูญเสียความมั่นใจในตนเอง มีปัญหา

สุขภาพจิต เช่น ความเครียดหรือภาวะซึมเศร้า นอกจากนี้ยังอาจทำให้เกิดปัญหาการเข้าสังคมในระยะยาวหากไม่ได้รับการช่วยเหลือหรือแก้ไข

- กระบวนการอ่าน: การวิเคราะห์และอธิบายข้อมูล
 - สถานการณ์: ชีวิตจริง
 - แหล่งที่มา: บทความจากข่าวสารออนไลน์
 - รูปแบบของเนื้อเรื่อง: การรายงานข้อมูล
 - ประเภทของเนื้อเรื่อง: ข้อความเชิงอธิบาย
 - ลักษณะข้อสอบ: แบบเติมคำตอบแบบเปิด
 - ความสอดคล้องตัวชี้วัด: ท 1.1, ม. 1/2: จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน
-

คำถามที่ 5: แบบเติมคำตอบแบบอิสระ

คำถาม:

หากคุณเป็นผู้ปกครอง คุณจะสอนบุตรหลานอย่างไรให้ปลอดภัยจากภัยออนไลน์?

เฉลย/แนวคำตอบ:

ตัวอย่างคำตอบ:

- สอนบุตรหลานให้ระวังการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัว เช่น ที่อยู่หรือโรงเรียน
- หลีกเลี่ยงการรับเพื่อนหรือพูดคุยกับคนแปลกหน้าในโลกออนไลน์
- ให้ความรู้เรื่องความเสี่ยงจากสื่อออนไลน์ เช่น การหลอกลวงทางเพศหรือการข่มขู่
- สร้างวินัยการใช้โซเชียลมีเดียให้เหมาะสม
- กระบวนการอ่าน: การประเมินและสะท้อนความคิดเห็นต่อบทอ่าน
- สถานการณ์: บริบทการอ่านเพื่อการศึกษา
- แหล่งที่มา: บทความจากข่าวสารออนไลน์
- รูปแบบของเนื้อเรื่อง: การรายงานข้อมูล
- ประเภทของเนื้อเรื่อง: บอกเล่าอธิบายเหตุผล
- ลักษณะข้อสอบ: แบบเติมคำตอบแบบอิสระ
- ความสอดคล้องตัวชี้วัด: ท 1.1, ม. 1/2: จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน